

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

(назва факультету)

Кафедра англійської філології і філософії мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної роботи

_____ Мирослав СОЛОВЕЙ
«31» серпня 2022 року

СИЛАБУС

Культура наукової комунікації в цифрову епоху

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія
спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень

освітньо-професійна програма

Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

статус дисципліни

вибіркова

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2022–2023
Семестр IV
Кількість кредитів ЄКТС 3 денна
Мова навчання українська
Форма підсумкового контролю залік

КИЇВ – 2022

Анотація навчальної дисципліни:

Курс за вибором «Культура наукової комунікації в цифрову епоху» присвячений вивченню специфічних рис наукової комунікації у сучасному світі та багатовимірності феномена науки; визначенню природи наукової картини світу. Зазначена дисципліна спрямована на формування знань про сучасні тенденції та шляхи пошуку наукової інформації в глобальному цифровому просторі. Особлива увага приділяється використанню універсальних та спеціалізованих інформаційних ресурсів, самостійному застосуванню наукових інформаційно-пошукових систем Google Scholar, [CiteSeer^X](#), Web of Science, Scopus; розвитку критичного мислення у визначенні цінності наукових джерел, вільному орієнтуванню у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, представлених в інформаційному просторі. У запропонованому курсі розглядаються вимоги до наукових публікацій, структура наукової статті у міжнародних виданнях, алгоритм написання власного наукового повідомлення (статті), правила коректного оформлення бібліографічних посилань у списку використаних джерел (ДСТУ 8302:2015, APA style, Chicago, Harvard), принципи дослідницької етики та академічної доброчесності.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

Семестр V
лекції – 14 год. практичні заняття – 16 год. самостійна робота – 60 год.

3. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою цієї вибіркової дисципліни є формування у майбутніх філологів системи знань про природу наукової картини світу, особливості наукової комунікації, сучасні тенденції та шляхи пошуку наукової інформації в глобальному цифровому просторі, використанню універсальних та

спеціалізованих інформаційних ресурсів. Цей курс сприятиме формуванню навичок дотримання правил дослідницької етики і академічної доброчесності у науковому спілкуванні.

4. Тематичний план занять

План практичних занять (IV семестр)

Заняття 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціокультурна природа та багатовимірність феномена науки. 2. Основні етапи розвитку науки. 3. Наукова картина світу.
Заняття 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія формування й розвиток наукового спілкування у глобальному світі.
Заняття 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наукова комунікація: визначення, види, класифікації, особливості. 2. Мовні особливості власне наукового стилю. Мовна культура науковця.
Заняття 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція писемного наукового тексту. 2. Алгоритм написання і вимоги до наукових публікацій. 3. Вимоги до спеціалізованих наукових видань України та наукової статті у міжнародних виданнях. 4. Правила оформлення бібліографічних посилань у списку використаних джерел (ДСТУ 8302:2015, APA style, Chicago, Harvard).
Заняття 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шляхи наукового пошуку та аналізу інформації в цифрову епоху. Основні наукові пошукові системи (Google scholar, CiteSeerX), каталог наукових ресурсів відкритого доступу. 2. Використання універсальних та спеціалізованих інформаційних ресурсів. Сучасні веб-застосунки для різних етапів наукового дослідження (Google forms).
Заняття 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Засоби та інструменти моніторингу наукових статей з філологічної проблематики. 2. Індeksi цитування (індекс Гірша, імпакт-фактор, індекс SJR (SCImago Journal Rank)). 3. Наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science, Index Copernicus).
Заняття 7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Етична культура науковця, дослідницька етика.

	2. Дотримання принципів академічної доброчесності в науково-інноваційній діяльності. 3. Авторське право.
Заняття 8	МКР

5. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

тематичне оцінювання

написання МКР

семестрове оцінювання – залік

Форми та критерії оцінювання студентів:

1. Тематичний контроль:

– письмовий контроль у вигляді тестів;

– усне фронтальне чи вибіркове індивідуальне опитування;

– заслуховування індивідуальних чи групових презентацій за визначеною тематикою.

2. Модульний контроль : написання МКР

3. Підсумковий контроль: залік

Шкала відповідності оцінок

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування лекційних та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

№	Види навчальної діяльності	4-бальна шкала	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності

		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки
		0	Непідготовленість до заняття; невиконання завдань
		0	Відсутність на занятті
2.	Позааудиторна (самостійна) робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем лінгвостилістики, загальна філологічна та мовна компетентність
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.
		0	Невиконання завдань.
3.	МКР	5	90%–100% правильно виконаних завдань, повне розкриття теоретичної проблеми, креативність в інтерпретації фрагментів тексту, 1-2 незначних помилки щодо змісту або форми
		4	75%–89% правильно виконаних завдань, загалом правильне, але неповне розкриття теоретичної проблеми, стереотипність в інтерпретації

		фрагментів тексту, 3–4 незначних помилки щодо змісту або форми
	3	50%–74% правильно виконаних завдань, несистематизована, неаргументована, неповна відповідь на теоретичне запитання, недостатньо повна інтерпретація фрагментів тексту, 5–6 помилок щодо змісту або форми
	2	50% і нижче правильно виконаних завдань, неправильна відповідь на теоретичне запитання, невірна інтерпретація фрагментів тексту, 7 і більше помилок щодо змісту або форми
	0	Відсутність контрольної роботи

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з курсу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі: «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;

«добре» – 40 балів;

«задовільно» – 30 балів;

«незадовільно» – 20 балів;

Неявка на МКР – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Підсумковий контроль

Залік

Дисципліна передбачає складання усного заліку згідно із наведеним нижче переліком питань.

Структура заліку включає усну відповідь на два з наведених нижче питань.

Критерії оцінювання на заліку:

зараховано – повна, змістовна відповідь на питання заліку в адекватному мовленнєвому оформленні; глибокий, самостійний аналіз

англомовного оповідання з опорою на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом за вибором; наявність письмової інтерпретації оповідання;

не зараховано – неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність) зі значною кількістю мовних помилок; поверхневий аналіз англійського оповідання без опори на методики і техніки аналізу, передбачені цим курсом за вибором; відсутність письмової інтерпретації оповідання

Відмітка про залік у 4-бальній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

- 90 – 100 балів – А (відмінно)
- 82 – 89 балів – В (добре)
- 75 – 81 бал – С (добре)
- 66 – 74 бали – D (задовільно)
- 60 – 65 бали – E (задовільно)
- 59 балів і нижче – FX (незадовільно)

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік, і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в 4-бальній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в 4-бальній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

6. Перелік питань до заліку

1. Наукове знання: визначення, функції, проблема класифікації.
2. Основні етапи розвитку науки. Наукова картина світу.
3. Наукова комунікація: визначення, особливості, сучасні стратегії.

4. Наукова комунікація і стиль мислення.
5. Мовні особливості власне наукового стилю. Мовна культура науковця.
6. Наукова дискусія: правила ведення.
7. Композиція писемного наукового тексту.
8. Вимоги до спеціалізованих наукових видань України. Наукові бібліотеки України.
9. Вимоги до структури наукової статті у міжнародних виданнях.
10. Оформлення списку використаних джерел інформації, в тому числі електронних.
11. Інформаційно-комунікаційні технології як сучасна форма наукової комунікації.
12. Шляхи наукового пошуку та аналізу інформації в цифрову епоху.
13. Основні наукові пошукові системи (Google scholar, [CiteSeer^X](#)).
14. Каталог наукових ресурсів відкритого доступу. Використання універсальних та спеціалізованих інформаційних ресурсів.
15. Наукометричні бази даних: Scopus, Web of Science, Index Copernicus.
16. Індекс цитування, індекс Гірша, імпакт-фактор, індекс SJR (SCImago Journal Rank).
17. Сучасні веб-застосунки для різних етапів наукового дослідження (Google forms).
18. Дослідницька етика та академічна доброчесність: фундаментальні цінності та принципи.
19. Способи охорони авторських прав у всесвітній мережі Інтернет. Сервіси пошуку плагіату.
20. Етичний кодекс ученого.

7. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна література:

1. Вакаренко О. Періодичні академічні видання: представленість в Інтернеті та проблеми відповідності критеріям світових баз даних. Режим доступу: www.ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/4069
2. Гончаренко С. Етика науки і етичний кодекс ученого. *Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Наукові записки*. Вип. 2. С. 3-12.
3. Зелінська Н. В. Сучасний науковий дискурс: парадокси розвитку. *Вісник Київськ. міжн. ун-ту*. 2004. Вип. 3. С. 13—25.
4. Карпіловська Є., Кочерга О., Мейнарович Є. Структурні зміни української наукової термінології протягом двадцятого сторіччя. *Проблеми української термінології. Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2004. № 503. С. 3—8.
5. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. 1970. 306 с.
6. Корягін М.В. Основи наукових досліджень. Навч. пос. К.: Алерта, 2014. 622 с.

7. Котовська М.В. Збереження етичних цінностей і норм в контексті проведення наукових досліджень [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://intkonf.org/kand-istor-nauk-dotsent-slobodiska-oa-kotovska-mv-gudzno-zberezhennya-etichnih-tsinnostey-i-norm-v-konteksti-provedennya-naukovih-doslidzhen/>
8. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень. Навч. пос. К.: Кондор, 2009. 206 с.
9. Можарова Т.М. Культура наукового мовлення. *Вісник КДУ імені Михайла Остроградського*. Випуск 5/2010 (64). Ч. 1. С. 169-173.
10. Основи наукового мовлення. Навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2005. 80 с.
11. Сербенська О. Культура усного мовлення. Практикум: Навч. посіб. К.: Центр навч. літератури, 2004. 216 с.
12. Скиба О.П., Скиба І.П., Сідоркіна О.М., Шаріна Т.Г. Наукова комунікація в умовах інформатизації суспільства. Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/42486/1/9.pdf>
13. Ярошенко Т. О. Про CrossRef, DOI, OpenURL та інші інновації в епоху електронних журналів: що, чому, як, навіщо? *Бібліотечний форум України*. 2009. № 1. С. 26-29.
14. Ярошенко Т. Електронні журнали в системі інформаційних ресурсів бібліотеки. Київ: Знання, 2010. 215 с.
15. Ярошенко Т., Борисова Т. Наукова комунікація в цифрову епоху: з точки зору дослідників, видавців, бібліотекарів. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 4. С. 44 – 49.
16. Tonta Y. Research assessment using bibliometric and scientometric measures: the good, the bad, and the ugly. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4089>

Додаткова література:

1. Семенов О. М. Культура наукової української мови. К.: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
2. Личук М.І. Інформативні параметри міжнародних наукометричних баз даних. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2014. № 1. С. 10. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bdi_2014_1_5.pdf
3. Наукометрія. Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://library.kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsiam/naukometriia.html>
4. Чайковський Ю.Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники. Порівняльна характеристика наукометричних баз. Частина I [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/vnanu_2013_8_13.pdf
5. Яхонтова Т.В. Сучасна наукова комунікація: жанрові інновації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія:*

Філологія. 2015. Вип. 14.С. 232–234. Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2015_14_65

6. Hirsch J.E. An index to quantify an individual's scientific research output. PNAS. 2005. Vol. 102, No. 46. P. 16569-16572.